

Έγγραφο συνόδου

B9-0400/2023

2.10.2023

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ

εν συνέχεια δηλώσεων του Συμβουλίου και της Επιτροπής

σύμφωνα με το άρθρο 132 παράγραφος 2 του Κανονισμού

σχετικά με την κατάσταση στο Ναγκόρνο Καραμπάχ μετά την επίθεση του Αζερμπαϊτζάν και τις συνεχιζόμενες απειλές κατά της Αρμενίας (2023/2879(RSP))

Markéta Gregorová, Viola von Cramon-Taubadel, Jordi Solé, François Alfonsi, Damien Carême, Anna Cavazzini, David Cormand, Ignazio Corrao, Malte Gallée, Jakop G. Dalunde, Alice Kuhnke, Pär Holmgren, Bronis Ropé, Mounir Satouri, Francisco Guerreiro, Michèle Rivasi, Saskia Bricmont, Nicolae Ștefănuță, Tineke Strik

εξ ονόματος της Ομάδας Verts/ALE

**Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την κατάσταση στο Ναγκόρνο Καραμπάχ μετά την επίθεση του Αζερμπαϊτζάν και τις συνεχιζόμενες απειλές κατά της Αρμενίας
(2023/2879(RSP))**

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τα προηγούμενα ψηφίσματά του σχετικά με το Αζερμπαϊτζάν και την Αρμενία,
- έχοντας υπόψη τη δήλωση του Υπατου Εκπροσώπου σχετικά με τις εξελίξεις στο Ναγκόρνο Καραμπάχ, της 21ης Σεπτεμβρίου 2023,
- έχοντας υπόψη την κοινή δήλωση του προέδρου της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων, του προέδρου της Αντιπροσωπείας για τις σχέσεις με τον Νότιο Καύκασο και των μόνιμων εισηγητών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την Αρμενία και το Αζερμπαϊτζάν σχετικά με την επίθεση του Αζερμπαϊτζάν στο Ναγκόρνο Καραμπάχ, της 19ης Σεπτεμβρίου 2023,
- έχοντας υπόψη την τελική έκθεση της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών που συστάθηκε δυνάμει της απόφασης 780 του Συμβουλίου Ασφαλείας του 1992,
- έχοντας υπόψη τη δήλωση του Αλμάτι του 1991,
- έχοντας υπόψη τις αποφάσεις του Διεθνούς Δικαστηρίου του Φεβρουαρίου και του Ιουλίου 2023,
- έχοντας υπόψη το άρθρο 132 παράγραφος 2 του Κανονισμού του,
 - A. λαμβάνοντας υπόψη ότι τρία χρόνια μετά τον Δεύτερο Πόλεμο του Ναγκόρνο Καραμπάχ, το Αζερμπαϊτζάν επιτέθηκε εκ νέου κατά του Ναγκόρνο Καραμπάχ στις 19 Σεπτεμβρίου 2023, χαρακτηρίζοντας την επίθεση «αντιτρομοκρατική επιχείρηση»·
 - B. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με αρμενικές πηγές, τουλάχιστον 200 άνθρωποι σκοτώθηκαν και περισσότεροι από 400 τραυματίστηκαν·
 - Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι κηρύχθηκε κατάπαυση του πυρός μετά από διαμεσολάβηση της ρωσικής ειρηνευτικής δύναμης στην περιοχή, μετά την οποία η de facto ηγεσία συμφώνησε να καταθέσει τα όπλα της και να αρχίσει συνομιλίες για την «επανένταξη» του Ναγκόρνο Καραμπάχ στο Αζερμπαϊτζάν·
 - Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η de facto ηγεσία του Ναγκόρνο Καραμπάχ υπέγραψε διάταγμα για τη διάλυση της οντότητας έως την 1η Ιανουαρίου 2024·
 - E. λαμβάνοντας υπόψη ότι το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού του Ναγκόρνο Καραμπάχ έχει καταφύγει στην Αρμενία φοβούμενο τις συνθήκες διαβίωσης υπό το καθεστώς του Αζερμπαϊτζάν·

- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η εθνοκάθαρση ορίζεται από το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών ως η δημιουργία εθνοτικής ομοιογένειας σε μια περιοχή μέσω της χρήσης βίας ή εκφοβισμού για την απομάκρυνση από μια συγκεκριμένη περιοχή ατόμων άλλης εθνοτικής ή θρησκευτικής ομάδας, γεγονός που αντιβαίνει στο διεθνές δίκαιο·
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, ενώ οι αρχές του Αζερμπαϊτζάν ισχυρίζονται πλέον ότι τα δικαιώματα και η ασφάλεια των ανθρώπων θα προστατεύονται στο Ναγκόρνο Καραμπάχ, από τον Δεκέμβριο έως τα μέσα Σεπτεμβρίου, οι αρχές του Αζερμπαϊτζάν αρνούνται σταθερά στον πληθυσμό του Ναγκόρνο Καραμπάχ το δικαίωμά του στην τροφή και την υγειονομική περίθαλψη και στην ελεύθερη κυκλοφορία·
- Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αρχές του Αζερμπαϊτζάν έχουν ανακοινώσει την καταγραφή όλων των Αρμενίων κατοίκων του Ναγκόρνο Καραμπάχ·
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τρεις δεκαετίες προσπαθειών διπλωματίας και οικοδόμησης της ειρήνης από τον ΟΑΣΕ, την ΕΕ και άλλους διεθνείς παράγοντες δεν κατάφεραν να αποτρέψουν τη χρήση στρατιωτικής βίας από το Αζερμπαϊτζάν·
1. Καταδικάζει απερίφραστα την επίθεση του Αζερμπαϊτζάν κατά του Ναγκόρνο Καραμπάχ και την απόφασή του να ακολουθήσει και πάλι μια οδό βίας και δεινών για να εδραιώσει βίαια την πραγματικότητα που επιθυμεί με πλήρη περιφρόνηση της ανθρώπινης ζωής και του διεθνούς δικαίου·
 2. τονίζει ότι η στρατιωτική εκστρατεία του Αζερμπαϊτζάν κατά του Ναγκόρνο Καραμπάχ στις 19 Σεπτεμβρίου οδήγησε σε άμεση έξοδο Αρμενίων στην Αρμενία, η οποία ισοδυναμεί με εθνοκάθαρση όπως ορίζεται από το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και, ως εκ τούτου, αντιβαίνει στο διεθνές δίκαιο·
 3. καλεί το Αζερμπαϊτζάν να επιτρέψει αμέσως την είσοδο στο Ναγκόρνο Καραμπάχ, μεταξύ άλλων μέσω της πλήρους επαναλειτουργίας του διαδρόμου Lachin σύμφωνα με τις αποφάσεις του Διεθνούς Δικαστηρίου του Φεβρουαρίου και του Ιουλίου 2023, προκειμένου τα Ηνωμένα Έθνη και άλλοι ανθρωπιστικοί φορείς να διεξαγάγουν αποστολή αξιολόγησης των ανθρωπιστικών αναγκών, καθώς και να αρχίσουν να παρακολουθούν επιτόπου την ανθρωπιστική κατάσταση·
 4. τονίζει ότι το Αζερμπαϊτζάν υποχρεούται βάσει του διεθνούς δικαίου να διασφαλίσει την επείγουσα προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο Ναγκόρνο Καραμπάχ· ζητεί από το Αζερμπαϊτζάν να παράσχει σαφείς διαβεβαιώσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα στον πληθυσμό της Αρμενίας που παραμένει και σε εκείνους που ενδέχεται να επιστρέψουν, ιδίως δεδομένων των καταστροφικών συνολικών επιδόσεων του Αζερμπαϊτζάν στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων· ζητεί επίσης από το Αζερμπαϊτζάν να επιτρέψει τη διεθνή παρακολούθηση σε πολυμερές πλαίσιο της διαδικασίας επανένταξης, καθώς και των ρυθμίσεων διακυβέρνησης και αστυνόμευσης που σχεδιάζει να εισαγάγει στην περιοχή·
 5. υπογραμμίζει ότι, ενώ οι άμαχοι εγκαταλείπουν επί του παρόντος το Ναγκόρνο Καραμπάχ, το Αζερμπαϊτζάν είναι υποχρεωμένο να τους επιτρέψει να επιστρέψουν, καθώς το δικαίωμα επιστροφής στην πατρίδα αποτελεί θεμελιώδη επιταγή του διεθνούς δικαίου των ανθρωπίνων δικαιωμάτων·

6. ζητεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Συμβούλιο να ασκήσουν σημαντική πίεση στις αρχές του Αζερμπαϊτζάν, ζητώντας την άμεση απελευθέρωση και τον επαναπατρισμό όλων των πρώην αξιωματούχων του Ναγκόρνο-Καραμπάχ, συμπεριλαμβανομένου του πρώην υπουργού του Ναγκόρνο Καραμπάχ Ruben Vardanyan και όλων των άλλων που απήχθησαν και συνελήφθησαν παράνομα πριν και μετά τις 20 Σεπτεμβρίου 2023·
7. τονίζει ότι αυτό το τελευταίο επεισόδιο στρατιωτικής επίθεσης του Αζερμπαϊτζάν επισκιάζει τον τρόπο με τον οποίο η διττή προσέγγιση της ΕΕ έναντι ορισμένων αυταρχικών καθεστώτων, όπου από τη μία μεριά επικρίνει την αδιαφορία τους για τα ανθρώπινα δικαιώματα και την ειρηνική διπλωματία και από την άλλη μεριά ανακοινώνει άνευ όρων ενεργειακές συμφωνίες μαζί τους, υπονομεύει κάθε επιρροή που επιθυμεί να έχει η ΕΕ στην αποτροπή της στρατιωτικής δράσης ή στην ενθάρρυνση του βασικού εκδημοκρατισμού στις χώρες αυτές·
8. εκφράζει τη λύπη του για την αργή αντίδραση των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, καθώς ο Ύπατος Εκπρόσωπος εξέδωσε δήλωση μόνο δύο ημέρες μετά την επίθεση του Αζερμπαϊτζάν κατά του Ναγκόρνο Καραμπάχ·
9. επιμένει η στρατιωτική δράση του Αζερμπαϊτζάν και η επακόλουθη αναγκαστική εκτόπιση του άμαχου πληθυσμού του Ναγκόρνο Καραμπάχ μέσω στρατιωτικού εκφοβισμού να αντιμετωπιστούν με ισχυρή αντίδραση από την ΕΕ·
10. καλεί την Επιτροπή να ανακαλέσει αμέσως τα σχέδια για την εντατικοποίηση των εμπορικών σχέσεων της ΕΕ με το Αζερμπαϊτζάν στον τομέα της ενέργειας, όπως ανακοινώθηκε πέρυσι από την Πρόεδρο φον ντερ Λάιεν, και να προχωρήσει στην πλήρη εξάλειψη της εξάρτησης της ΕΕ από αυταρχικά καθεστώτα για την κάλυψη των ενεργειακών της αναγκών·
11. καλεί επίσης την Επιτροπή να παρουσιάσει μια συνολική επαναξιολόγηση των σχέσεων της ΕΕ με το Αζερμπαϊτζάν και τονίζει ότι η Επιτροπή θα πρέπει να γνωστοποιήσει σαφώς στο Αζερμπαϊτζάν τον κίνδυνο περαιτέρω συνεπειών, συμπεριλαμβανομένων στοχευμένων κυρώσεων κατά των δραστών της επίθεσης, για τις αρχές σε περίπτωση πρόσθετων στρατιωτικών μέτρων·
12. καλεί την Επιτροπή να επαναξιολογήσει επείγοντως τη διπλωματική αρχιτεκτονική και την αρχιτεκτονική ασφάλειας της ΕΕ και τις γεωπολιτικές συνθέσεις στην ευρύτερη περιοχή του Νότιου Καυκάσου υπό το πρίσμα των νέων επιτόπιων γεγονότων και των συμφερόντων χωρών όπως η Ρωσία, η Τουρκία και το Ιράν, αλλά και να αναπτύξει μια στρατηγική για την αντιμετώπιση της αυξανόμενης τάσης των αυταρχικών καθεστώτων να παρακάμπτουν τις διπλωματικές προσπάθειες υπέρ της βίαιης στρατιωτικής δύναμης·
13. ζητεί την αναστολή της συμφωνίας για την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων με το Αζερμπαϊτζάν·
14. καλεί την Επιτροπή και το Συμβούλιο να ενισχύσουν κατάλληλα τους πόρους και την εντολή της αποστολής ΚΠΑΑ της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Αρμενία για την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων σχετικά με την κατάσταση της ασφάλειας κατά μήκος της αρμενικής πλευράς των διεθνών συνόρων με το Αζερμπαϊτζάν·

15. καταδικάζει τη ρωσική ειρηνευτική δύναμη επειδή δεν κατόρθωσε να αποκλιμακώσει την κατάσταση στην περιοχή πριν από την επίθεση του Αζερμπαϊτζάν στις 19 Σεπτεμβρίου και ζητεί τη διεξαγωγή ανεξάρτητης έρευνας σχετικά με τον ρόλο της στη διευκόλυνση της βίας·
16. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Συμβούλιο να συμμετάσχουν στη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ και στο Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών για την επιδίωξη της σύστασης ειρηνευτικής αποστολής του ΟΗΕ στο Ναγκόρνο Καραμπάχ και κατά μήκος των διεθνών συνόρων μεταξύ Αρμενίας και Αζερμπαϊτζάν, αντί της μονομερούς ρωσικής ειρηνευτικής δύναμης·
17. προειδοποιεί ότι τη έλλειψη σοβαρών αποτρεπτικών προσπαθειών από τη διεθνή κοινότητα πιθανότατα θα ενθαρρύνει το Αζερμπαϊτζάν να συνεχίσει να βασίζεται στη στρατιωτική μαξιμαλιστική προσέγγισή του για την επιδίωξη των συμφερόντων του όσον αφορά τη σύνδεσή του με το Nakhchivan μέσω του νότιου τμήματος της Αρμενίας και των μη οριοθετημένων τμημάτων των διεθνών συνόρων του με την Αρμενία·
18. καλεί το Αζερμπαϊτζάν να επιβεβαιώσει την αδιαμφισβήτητη προσήλωσή του στην εδαφική ακεραιότητα της Αρμενίας, σύμφωνα με τη δήλωση του Αλμάτι του 1991·
19. καλεί την Επιτροπή, τα κράτη μέλη, τα Ηνωμένα Έθνη και άλλους διεθνείς εταίρους να συνεργαστούν προορατικά με όλες τις πλευρές για την πρόληψη κάθε περαιτέρω αιματοχυσίας στην περιοχή και να επιμείνουν στην επιστροφή του Αζερμπαϊτζάν στη διπλωματία και την πολυμερή προσέγγιση για την επίλυση εδαφικών διαφωνιών·
20. ζητεί την επανέναρξη των διαπραγματεύσεων μεταξύ Αρμενίας και Αζερμπαϊτζάν για όλα τα εκκρεμή ζητήματα το συντομότερο δυνατόν, ενόψει της σύναψης ειρηνευτικής συνθήκης· καλεί την Επιτροπή και το Συμβούλιο να διασφαλίσουν την ικανότητα της ΕΕ να στηρίζει με αξιόπιστο και αποτελεσματικό τρόπο τις διαπραγματεύσεις αυτές, εάν η μία ή και οι δύο πλευρές ενδιαφέρονται για μια τέτοια συνδρομή·
21. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να παράσχουν στην Αρμενία άμεση ανθρωπιστική βοήθεια, συμπεριλαμβανομένης της στέγασης, της διατροφής και της ιατρικής περίθαλψης, για τους δεκάδες χιλιάδες εκτοπισθέντες από το Ναγκόρνο Καραμπάχ, οι οποίοι αναγκάστηκαν τώρα να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους μετά από μήνες δεινών λόγω του αποκλεισμού του Αζερμπαϊτζάν·
22. τονίζει την ανάγκη να εντείνει η ΕΕ τη στήριξή της προς την Αρμενία στη διαδικασία δημοκρατικών μεταρρυθμίσεων και στις προσπάθειές της για την ενίσχυση της ανθεκτικότητάς της, προκειμένου να αποτραπεί οποιαδήποτε εγχώρια αποσταθεροποίηση·
23. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή, στον Αντιπρόεδρο της Επιτροπής/Υπατο Εκπρόσωπο της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας, στην ΕΥΕΔ, στις κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια των κρατών μελών, στον Πρόεδρο, τον Πρωθυπουργό και το Κοινοβούλιο της Αρμενίας, καθώς και στον Πρόεδρο, την κυβέρνηση και το κοινοβούλιο του Αζερμπαϊτζάν.